

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל
שניאורסאהן

מליובאוויטש

ויק"פ

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כו
(תרגום הפשוט)

יוצא לאור על ידי
"מכון לוי יצחק"
כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושבע לבריאה
מאה וחמישים שנה להסתלקות-היולולא של ב"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" נ"ע

לזכות

הו"ח ר' ברוך אהרן בן דינה שיחי'
לרפואה שלימה וקרובה תיכף ומיד ממש

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved Ones
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>
To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

פקודי

א. „והלבשת אותם כתנות” – ומה עם שאר הבגדים?

כבר דובר פעמים רבות¹, כי רש"י בפירושו על התורה מתעכב ומפרש כל ענין החסר ביאור לפי פשוטו של מקרא [וכמובן מכך שבאותם מקומות בהם אין לרש"י הסבר על ענין בפשוטו של מקרא, הוא כותב „איני יודע”² וכיוצא בזה].

ולכן, בשעה שישנו ענין הנראה מוקשה לפי פשט הכתובים ורש"י אינו מבהיר קושי זה, מוכרחים לומר אחד מן השניים – או שעל פי פשוטו של מקרא אין זו מלכתחילה קושיא, או שהדבר מוסבר לפי פירוש רש"י³ קודם.

על פי זה דרוש ביאור בפרשתנו, כאשר התורה⁴ מספרת במפורט את הזמן והסדר של הקמת המשכן, ולאחר מכן נאמר⁵ – „והקרכת את אהרן ואת בניו... ורחצת אותם במים. והלבשת את אהרן את בגדי הקודש... ואת בניו תקריב והלבשת אותם כתנות”.

מתעוררת מיד התמיהה: הרי לבני אהרן היו ארבעה בגדי כהונה – כתנות ואבנט ומגבעות ומכנסיים⁶; מדוע נאמר כאן שמושה ילביש אותם רק כתנות?

יתירה מזו: קודם לכן, בפרשת תצוה, כאשר התורה⁷ מספרת את סדר חינוך הכהנים בשבעת ימי המילואים, נאמר בפירושו⁸ „ואת בניו תקריב והלבשתם כתנות וחגרת אותם

אבנט... וחבשת להם מגבעות...”; ובדומה לכך הלאה בפרשת צו⁹, כאשר מסופר כיצד משה רבינו קיים ציווי זה בפועל, נאמר: „וילבישם כתנות ויחגור אותם אבנט ויחבוש להם מגבעות” – ומדוע בפרשתנו, כאשר הקדוש ברוך הוא ציווה על הסדר (והזמן) של הקמת המשכן וחינוך אהרן ובניו – נאמר רק „והלבשת אותם כתנות”?

והרי שאלה בפשוטו של מקרא ולא מוצאים לכאורה שרש"י יתרוץ שאלה זו.

ב. תירוץ הרמב"ן ש„בהן יתחיל הלבישה”

הרמב"ן¹⁰ מתרוץ את השאלה, ש„קיצר בענין לבישת אהרן ובניו”¹¹ שאמר והלבשת את אהרן את בגדי הקודש ובבניו אמר והלבשתם כתנות, כי כבר אמר צוה¹² ה' אתו בפרט בסדר לבישתם, ולא בא עכשיו אלא לסדר לו שעת הלבישה שתהיה אחר הקמת המשכן כולו, והזכיר כתנות שבהן יתחיל הלבישה”.

אך לא ניתן לומר ביאור זה לפי רש"י, כי: (א) כשם שהרמב"ן אומר בפירושו תירוץ זה – היה לרש"י (המפרש באופן מפורט יותר) בוודאי לומר זאת בפירושו, ולא לסמוך על כך שהלומד יתפוס תירוץ זה בעצמו.

(ב) ובפרט שאין זה תירוץ „חלק” לפי פשוטו של מקרא: כשם שבנוגע לאהרן אומר הפסוק „והלבשת את אהרן את בגדי הקודש”, כשהכוונה בכך היא לכל שמונת הבגדים שלו – היה הפסוק יכול לומר בדומה לכך בנוגע

(9) ה, יג.

(10) פרשתנו מ, ב (ד"ה תקים בסופו).

(11) כמו שקצר בענין סדר הקמת המשכן „מפני שכבר הראה אותו ההקמה במראית העין” (רמב"ן שם).

(12) בכת"י „וצוהו” – במקום „צוה ה' אותו” (הוצאת שעועל).

(1) ראה ס' כללי רש"י (כפר חב"ד, תש"מ) ע' 32 (בהוצאת תנש"א – ע' 68). ועוד.

(2) נסמנו בלקו"ש ח"ה ע' 1 בשוה"ג.

(3) או שהענין מבואר (ומתרוץ) בהמשך הכתובים (ופירושי רש"י) באותו הענין.

(4) מ, א ואילך.

(5) שם, יב"ד.

(6) תצוה כה, מ ובפרש"י. ועוד.

(7) כט, א ואילך.

(8) שם, ח"ט.

(תצט), על המלחמות שיתרחשו בחלק ההוא של העולם, אשר הן מהסימנים המעידים שמתקרבת הגאולה האמיתית על ידי משיח צדקנו.

ולאור ההתרחשויות והניסים שצויינו לעיל, צריכה להתחזק עוד יותר ההכרה, שזהו הזמן של ההכנה הקרובה למילוי ההבטחה „והיתה לה' המלוכה”¹, כאשר כל העמים ישוכנעו ש„יש בעל הבית לבירה זו”², והכרה זו תביא אותם „לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד”³.

יציאת מצרים –

הרי זהו הזמן המתאים להפנות את מלוא תשומת הלב אל הניסים והנפלאות שאירעו בימינו אלה, בימים הסמוכים לפורים שנה זו.

היו אלה ניסים גלויים לא רק לעם ישראל אלא גם לכל העמים, ועד ש"ראו כל אפסי ארץ" – הכל ראו את הניסים שהתרחשו בתקופה זו.

... על פי התנאים הטבעיים של העולם היה צפוי, שתהיה זו לא רק הכרזת מלחמה וכיוצא בזה, אלא שהמלחמה תגרור לתוכה עמים רבים ותתלהט עד כדי מלחמת עולם ר"ל; אך בפועל, למעלה מדרך הטבע, לא זו בלבד שנמנעה מלחמת עולם, אלא שגם המלחמה שפרצה – שככה.

בשעה שכל הסימנים הצביעו, שיש לצפות למלחמה קשה ולהכין צבא גדול ואדיר, מצוייד בכלי-נשק רבים ודווקא מהמתקדמים ביותר – הרי לאחר כל ההכנות, כפי שנהוג להיערך למלחמה ארוכה שאמורה להתמשך שבועות וחודשים – בא הניצחון בפועל בתוך זמן קצר ביותר!

הניצחון היה כל כך מופלא, שהוא מנע לא רק שפיכות דמים רבה בין אומות העולם (כפי שחששו תחילה), אלא הוא אף הביא לידי כך, שהאויב ישחרר, ובצורה טובה, חלק משבויי המלחמה ואפילו חלק מאלה שנישבו בעבר.

... יתירה מזו: אלה היודעים את המתרחש "מאחורי הקלעים" – המודעים לפרטים חסויים רבים שאינם מגיעים לידי פרסום – משיגים עוד יותר ויותר את פלאי הניסים והנפלאות בזמן הזה, בימים האלה.

* * *

במשך השנה הזאת – עלי' נתנו יהודים את השם והסימן: "היה תהא שנת נפלאות אראנו", ועוד קודם לכן, בסיומה של השנה שעברה, שצויינה על-ידי יהודים בסימן: "היה תהא שנת ניסים" – הודגש פעמים רבות הקשר לדברים שחז"ל גילו מראש (בילקוט שמעוני ישעי' רמז

לבני אהרן, ואת בניו... והלבשת אותם את בגדיהם" (וכיוצא בזה) – שבניסוח זה מתקבל אותו¹³ "קיצור" כמו במילה "כתנות" – אך כולל במשמעותו את כל ארבעת בגדיהם.

ג. לפי רש"י הלביש משה לאהרן ובניו גם את המכנסיים

יתירה מזו: עצם פירוש הרמב"ן, אשר "הזכיר הכתנות שבהן יתחזיל הלבשה" – לא ניתן לאומרו לפי פירוש רש"י, ובהקדים:

דברי הרמב"ן כי "בהן (בכתנות) יתחזיל הלבשה" – על אף שאחד מארבעת בגדי הכהונה הוא מכנסיים, ובפשטות הייתה הכתנות מלמעלה וכיסתה את המכנסיים, ואם כן הכהנים לבשו תחילה את המכנסיים¹⁴ "על בשרו"¹⁵, ורק אחר כך לבשו את הכתנות (מעל המכנסיים) – הוא לשיטתו דווקא:

כאן מדובר אודות הציווי למשה – "והלבשת... (ש)משה צריך להלביש לאהרן ובניו את בגדי הכהונה שלהם, ובנוגע למכנסיים סובר הרמב"ן (ואומר זאת בפירוש בפרשת תצוה¹⁶) ש"משה לא הלביש לאהרן ובניו את המכנסיים, אלא אהרן ובניו לבשו אותם בעצמם".

[וכך משמע (לכאורה) מפשטו של מקרא: בפרשת תצוה¹⁷, נאמר הציווי "ועשה להם מכנסי בד...", מיד לאחזר הפסוק¹⁸ "והלבשת

אותם את אהרן אחיך ואת בניו אתו", שמוה משמע ש"מכנסי בד" אינם בכלל הציווי "והלבשת".

יתירה מזו: הן בפרשת תצוה (בציווי למשה כיצד ובאיזה סדר להלביש את אהרן ובניו את בגדיהם), והן בפרשת צו (שם התורה מספרת כיצד משה קיים בפועל את ציווי ה') נאמר, כנ"ל סעיף א', ש"משה הלביש לבני אהרן כתנות, אבנט ומגבעות – אך המכנסיים אינם נזכרים.

ומכך משמע, שאת המכנסיים לבשו בני אהרן בעצמם ולא היה להם שום שייכות ל"וילבישם" שעל-ידי משה].

– אך רש"י בפירושו על התורה, על הפסוק (בפרשת תצוה¹⁸) "והלבשת אותם את אהרן אחיך", אומר בפירושו: "אותם האמורים באהרן חושן .. ומכנסיים הכתובים למטה בכולם". מפרש אם כן רש"י, שגם לבישת המכנסיים (של אהרן) הייתה על-ידי משה דווקא (וכמובן¹⁹ שכך הוא גם בנוגע למכנסיים של בני אהרן)²⁰.

במילא לא ניתן לקבל את תירושו של הרמב"ן (ש"הזכיר כתנות שבהן יתחזיל

19) וכמפורש ברא"ם שגם המכנסיים כוללים במ"ש רש"י "ואת בניו אתו – אותם הכתובים בהם".

20) וכן היא דעת רש"י גם בפירושו על הש"ס (יומא ו, א ד"ה לא צריכא. וראה גם רש"י שם ה, סע"ב ד"ה אביי). והטעם שגמנו בפ' תצוה רק לאחרי הציווי על עשיית הבגדים ולבישתם – ראה לעיל ע' 225 הערה 17 (ובהנמטן שם הערה 16)*

ומה שלא מסופר (בפירוש) שהלבשתם היא ע"י משה, י"ל כי מכיון שהם רק "לכסות בשר ערוה" (תצוה שם) – אינם שייכים כ"כ לפעולת חינוך ענין הכהונה. וראה לקמן סעיף ז. וראה גו"א תצוה כת, מ. ועוד. ואכ"מ.

13) שאין כוונת הרמב"ן לתיבת "את".

14) וכ"ה ע"ד ההלכה (יומא כג, ב. ויש"י. רמב"ם הל' כלי המקדש רפ"י: לובש המכנסים תחלה כו'). ולהעיר מהשק"ט שהובאה במאסף לכל המחנות לשו"ע או"ח ס"ב ס"א סק"ה בסדר הלבשה בבוקר.

15) צו ו, ג. אחרי טז, ד. – אבל צע"ק מה שמקדים (בפ' צו ואחרי שם) הכתנות (ראה פרש"י צו שם) ללבישת המכנסיים. וראה לקמן הערה 53.

16) כט, ט. וכ"ה בבחי' שם כת, ד. וראה גם לבוש האורה בפרש"י תצוה כת, מ (אבל צ"ע, שהרי זהו היפך פרש"י בפסוק שלאח"ז, כדלקמן). או"ח שם, מב. ועוד.

17) כת, מב.

18) שם, מא.

הלבישה" לפי רש"י – משום שלדעת רש"י התחלת הלבישה (על-ידי משה) הייתה לא עם הכתנות, אלא עם המכנסיים²¹.

ד. ביום השמיני למילואים הלביש משה רק הכתנות לבני אהרן

ויש לומר הביאור בזה:

רש"י לא מפרש מדוע לא הוזכרו כאן שאר שלוש הבגדים, אלא רק "כתנות" – משום שרש"י סובר כי פירוש הכתוב הוא פשוטו כמשמעו, שמשם אכן הלביש את בני אהרן רק את הכתנות ולא את שאר שלוש הבגדים.

ואף על פי שבפרשת תצוה (וכן הלאה בפרשת צו) נאמר בפירושו, כנ"ל, שמשם הלביש להם גם את האבנט והמגבעות (ולשיטת רש"י הוא הלביש להם גם את המכנסיים) – הוא כי שם מדובר אודות הסדר של שבעת ימי המילואים, שאז משה רבינו הלביש לבני אהרן את כל ארבעת הבגדים; מה שאין כן בפרשתנו מדובר אודות הציווי שמשם צריך לעשות "ביום החודש הראשון באחד לחודש"²² – ראש חודש ניסן – שלפי רש"י²³ היה זה היום השמיני למילואים. ובשמיני למילואים משה הלביש לבני אהרן²⁴ רק את הכתנות, כדלקמן.

– וכפשוטו: בוודאי לבשו בני אהרן גם בשמיני למילואים את כל ארבעת הבגדים, וכפי שרש"י כבר פירש²⁵ ש"המשמש מחוסר בגדים חייב מיתה"; אך כאן מדובר (כנ"ל)

בנוגע לציווי למושה – "והלבישת", שמושה צריך להלביש את בני אהרן, ובנוגע להלבישה שעל-ידי משה – בשמיני למילואים היה עליו להלבישם רק את הכתנות, אך את שאר ארבעת הבגדים הם לבשו בעצמם. והראיה – הפסוק אינו מזכיר אותם.

אך צריך להבין – הא גופא טעמא בעי [=זה עצמו דורש טעם]: מהו החילוק בין שבעת ימי המילואים, שאז משה הלביש את בני אהרן את כל ארבעת הבגדים, והשמיני למילואים שבהם "והלבישת אותם (רק) כתנות"?

ובהכרח למצוא הסברה פשוטה עד כדי כך, שרש"י כלל לא זקוק לאומרה בפירושו – הדבר מובן מעצמו, מהכתובים ופירושי רש"י עצמם.

ה. רק ביום השמיני היה לאהרן ובניו דין כהונה בשלימות

הדבר יובן בהקדם החילוק שמצינו בין שמיני למילואים לגבי שבעת ימי המילואים שלפניו:

אף על פי שגם "יום השמיני", יום הקמת המשכן²⁶, הוא ענין של "מילואים" (כפי שרש"י מציין כמה פעמים²⁷), ומילואים משמעו – כדברי רש"י בפרשת תצוה²⁸ – "לשון חינוך הוא".

[ולכן מצינו – כפי שרש"י אומר בפרשתנו²⁹ – שגם ביום השמיני משה רבינו הקריב קרבנות ציבור; וכמו כן מוצאים כמה שינויים בסדר העבודה של יום הקמת המשכן לגבי סדר העבודה הקבוע לדורות³⁰ (ורש"י לא מעורר על כך שאלה) – כי מכיוון שגם יום

21) ואף שבכתוב לא נזכר ע"ד הלבישת המכנסיים – מ"מ, לא מסתבר כלל לרמוז על כל הבגדים בלבישת הכתנות, "כי בהן יתחיל הלבישה", באם בפועל אין מתחילים בה.

22) פרשתנו מ, ב.

23) פרשתנו מ, כט. שם, לא. ר"פ שמיני. נשא ז, א. – ודלא כשיטת הראב"ע (פרשתנו מ, ב. ר"פ שמיני). ועוד.

24) בשא"כ את אהרן. וראה לקמן סעיף ח.

25) תצוה כה, מג.

26) ר"פ שמיני ובפרש"י. וראה הנסמן בהערה 23.

27) נסמן בהערה 23. – אלא שבכתוב נאמר ל' "מילואים" (וכיו"ב) רק בנוגע לשבעת ימי המילואים ולא בנוגע ליום השמיני.

28) כה, מא. וראה גם פרש"י צו ז, לו, ח, כב.

29) מ, כט.

30) ראה בארוכה בכ"ז – לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 241 ואילך.

א גוטן אופן, א טייל פון די מלחמה-געפאנגענע און אפילו א טייל פון די געפאנגענע פון פריער.

... און נאך מער: די וועלכע "ווייסן וואס ס'טוט זיך אינעווייניק" – זיינען באקאנט מיט גאָר אַ סך איינצלהייטן וועלכע דערגרייכן ניט צו דער עפנטלעכקייט – באַגרייפן אַ סך מער דעם וואונדער פון די נסים ונפלאות בזמן הזה בימים אלה.

* * *

במשך פון דעם יאָר – אויף וועלכן אידן גיבן דעם נאָמען און סימן: "היה תהא שנת נפלאות אראנו", און נאָך פאַר דעם, ביים סוף פון פאַרגאַנגענעם יאר, באַצייכנט פון אידן מיטן סימן "היה תהא שנת נסים" – איז פיל מאָל באַטאַנט געוואָרן בנוגע וואָס חז"ל האָבן פאַראויס געזאָגט (אין ילקוט שמעוני ישע"י רמז תצט) וועגן די מלחמות וועלכע וועלן פאַרקומען אין יענעם טייל פון וועלט, אַז דאָס זיינען פון די סימנים אַז אַט-אַט קומט די גאולה האמינית והשלימה דורך משיח צדקנו.

און אין אָנבליק פון די אויבנדערמאָנטע געשעענישן און נסים, דאַרף נאָך שטאַרקער ווערן דער באַוואוסטזיין, אַז דאָס איז די צייט פון הכנה קרובה צו דער ערפילונג פון דער הבטחה, "והיתה לה' המלוכה"¹, ווען אַלע פעלקער וועלן זיין איבערצייגט אַז "יש בעל הבית לבירה זו"², און די אַנערקענונג וועט זיי ברענגען "לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד"³.

(ממכתב כללי, כ"ה אדר תנש"א)

בבואנו מימי הפורים – ימים של ניסים שהראה הקב"ה "בימים ההם בזמן הזה", ובהתקרבו אל חג הפסח – שבו אנו חוגגים את החג של "זמן חרותנו", ומודים לה' על הניסים והנפלאות שהראה בעת

1) עובדי' א, כא.

2) ראה ב"ר רפל"ט.

3) צפנ"י ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

הוספה בשורת הגאולה

יז.

קומענדיק פון די ימי הפורים – טעג פון נסים, וואָס דער אויבערשטער האָט באַוווּזן „בימים ההם בזמן הזה“, און דערנענטערנדיק זיך צו חג הפסח – ווען מיר פראַווען דעם יום־טוב פון „זמן חרותנו“ און מיר דאַנקען דעם אויבערשטן פאַר די נסים ונפלאות וועלכע ער האָט באַוווּזן ביי יציאת מצרים –

איז איצט די פאסיקע צייט צו ציען די פולע אויפמערקזאמקייט אויף די נסים ונפלאות וועלכע האָבן פאַסירט נאַענט צו דעם היינטיקן פורים.

דאָס זיינען געווען נסים גלויים אפענע נסים, ניט נאָר פאַר אידן, נאָר אויך פאַר אַלע פעלקער, ביז אַז „ראו כל אפסי ארץ“, אַלע האָבן געזען די גרויסע נסים וואָס זיינען פאַרגעקומען אין דעם זמן.

. . . לויט די נאַטירלעכע אומשטענדן אין דער וועלט, האָט עס געהאַלטן דערביי, אַז עס זאָל זיין ניט נאָר אַ מלחמה ערקלערונג א.ז.וו. נאָר אַז די מלחמה זאָל אַריינציען מערערע פעלקער און זיך צעפלאַקערן אין אַ וועלט־קריג, ר"ל – און למעלה מדרך הטבע הרגיל, איז ניט בלויז אויסגעמיטן געוואָרן אַ וועלט־מלחמה, נאָר אויך די שוין אַנגעהויבענע מלחמה איז איינגעשטילט געוואָרן.

בעת אַלע סימנים האָבן געוווּזן, אַז מ'דאַרף דערוואַרטן אַ שווערע מלחמה, און צוגרייטן אַ גאָר גרויסע אַרמיי מיט אַ סך כלי־זיין און דוקא פון די נייעסטע, און נאָך די אַלע צוגרייטונגען ווי ס'איז דער סדר ווען מ'גרייט זיך צו אַ לאַנגער מלחמה, וואָס דאַרף דויערן וואָכן, חדשים – איז דער נצחון געקומען אין גאָר אַ קורצער צייט!

דער נצחון איז געווען אַזוי וואונדערלעך, אַז ער האָט ניט נאָר פאַרמיטן אַ סך שפּיכות דמים צווישן אומות העולם (ווי מ'האָט מורא געהאַט), נאָר האָט געבראַכט דערצו, אַז דער שונא זאָל באַפרייען, אין

לקוטי

פקודי

שיחות

(א) חינוך – להרגיל בדבר עוד לפני שמתחייבים בו (בדוגמת חינוך קטן), שחינוך זה הוא רק הכנה והכשר לעשייה מאוחר יותר. (ב) חינוך לשון התחלה³⁸ – כשמתחילים את הדבר בפעם הראשונה (בתור חיוב) הרי זה נקרא בשם „חינוך“ (בדומה ל„חנוכת המזבח“³⁹).

וכמו כן בנוגע לכהונה של אהרן ובניו:

בשבעת ימי המילואים היה אצלם ענין החינוך הבא לפני שנעשו (בלשון רש"י⁴⁰), „מוחזק בו“⁴⁰ – בטרם התמנו לכהנים בפועל, היה עדיין צורך לעשותם לכהנים;

לעומת זאת בשמיני למילואים הם כבר היו ונעשו לכהנים (על־ידי שבעת הימים שלפניו), ומשמעות החינוך ביום זה הוא – התחלת העבודה⁴⁰ של הכהונה.

[ובדומה לכך מצינו גם במשכן עצמו: למרות שגם בשבעת ימי המילואים העמידו את המשכן (בכל יום ויום)⁴¹, היה זה רק ענין עראי (שהרי פירקו אותו בו ביום⁴¹); המטרה בכך הייתה רק (על כל פנים – בעיקר) כענין של חינוך והכשר להקמתו⁴² העתידית. ולכן בשבעת ימי המילואים „לא שרתה בו שכינה“⁴³ – משום שבשבעת הימים עדיין לא היתה המציאות של משכן (בשלימות); מציאותו היתה (בעיקר) חלק מחינוך אהרן ובניו⁴².

מה שאין כן שמיני למילואים הוא „יום

הקמת המשכן היה ענין של „מילואים“ וחינוך, מובן בפשטות, כי (א) באותו היום משה עדיין עשה את העבודה, כשם שעשה את העבודה בשבעת ימי המילואים, וכן (ב) אין מוכרח שהסדר ביום זה יהיה מקביל לסדר שנקבע לדורות].

אף על פי כן, ישנו חילוק עיקרי בין ענין המילואים של שבעת ימי המילואים, ושל היום השמיני:

בנוגע לשבעת ימי המילואים כבר למדנו בפרשת תצוה³¹, אשר כל העבודות היו צריכות להיעשות על־ידי משה דווקא, מפני (כפי שרש"י מפרש שם³²) – כי אז רק למשה היה דין של כהן בשלימותו³³;

לעומת זאת ביום השמיני למילואים הרי – כפי שרש"י מפרש בהמשך הכתובים כאן³⁴ – „הושוו כולם לכהונה“ – לאהרן ובניו כבר היה דין של כהנים בשלימות („הושוו“), שלכן מצינו שאהרן הקריב כמה קרבנות בו ביום³⁵, וכמו כן בני אהרן עשו בשמיני למילואים כמה עבודות כמסופר בפרשת שמיני³⁶.

ומכך מובן, שהמילואים בשבעה ימים ובשמיני הינם שני סוגים בענין החינוך.

1. **שבעת ימי המילואים – הכשרה; היום השמיני – התחלה בפועל**

ויש לומר ההסברה בזה:

בענין ה„חינוך“ מלשון רגילות³⁷ ישנם שני אופנים:

38) פרש"י לך יד, יד („כניסת“). שופטים כ, ה. ועוד. 39) נשא ז, י"א. שם, פד. פח (הובא בפרש"י לך שם). 40) כי ענין ה„מילוי ידים“ הוא הכניסה – „כשהוא נכנס לדבר להיות מוחזק בו כו“, ובגדל"ד שהיו שבעת ימי מילואים, לא „הוחזקו“ בכהונה עד אחרי שבעת ימים (ולשון רש"י „מאותו יום והלאה“ – היינו מיום שנגמר ה„מילוי ידים“).

*40) ראה יומא ג, ב וברש"י שם ד"ה תחלה במקום. 41) פרש"י שמיני ט, כג. נשא ז, א. 42) ראה בארוכה בכ"ז לקו"ש ח"א ע' 182. לקו"ש ח"ב ע' 58 ואילך. 43) ל' רש"י שמיני שם.

31) כט, א ואילך. 32) שם, כד. וראה פרש"י שם, כב. 33) ומה שעשו אהרן ובניו – ה' רק בתור בעלים (פרש"י שבהערה הקודמת). 34) מ, לא. 35) כמו שמביא רש"י בפרשתנו (שם, כט) מפ' שמיני ט, ז ואילך). 36) ט, ט. שם, יב"ג. ועוד. 37) ראה פיה"מ להרמב"ם מנחות פ"ד מ"ד (ה). ועוד.

הקמת המשכן" – המשכן קיים, וענין החינוך וה"מילואים" ביום זה הוא (לא הכשר לענין שבטנית, אלא) – התחלה בפועל.

ז. טעם ההבדל בין שבעת הימים ליום השמיני בנוגע ללבישת בגדי הכהונה

על פי זה מובן בפשטות החילוק בין שבעת ימי המילואים והשמיני למילואים בנוגע להלבשת בגדי בני אהרן:

פעולת החינוך שמטרתה לעשות את אהרן ובניו לכהנים – יכולה להתבצע רק על-ידי משה עצמו, כפי שהפסוק⁴⁴ מדייק: „ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל” – בכדי להבדיל את אהרן ובניו „מתוך בני ישראל” ולרומם להיות כהנים („לכהנו לך”), חייב להיות „ואתה הקרב אליך” – שמשו רבינו יקרב אותם על מנת לעשותם כהנים.

אשר לכן כל פעולות החינוך של שבעת ימי המילואים נעשו דווקא על-ידי משה, עד שאפילו טבילת אהרן ובניו הייתה על ידו, כמו שנאמר⁴⁵ „ורצצת אותם במים” – כי לפני שאהרן ובניו נעשו כהנים, לא שייך שהם בעצמם יוכלו לעשות משהו בנוגע לכהונתם (להיעשות כהנים)

[זה גם ההכרח לפרש, בפשוטו של מקרא, שמשו רבינו הלביש לאהרן ובניו גם את המכנסים – על אף שהפסוק אינו מזכירם (כנ"ל סעיף ג) – כי מכיוון שהמכנסים נכללים בשמונת (ארבעת)⁴⁶ בגדי כהונה, הרי גם לבישה זו היא ענין של (בלשון רש"י⁴⁷) „מילוי

44 תצוה כה, א.

45 שם כט, ד (ובפרש"י שם). וכן בפרשתנו מ, יב.

46 ראה פרש"י תצוה כה, מב. ולפנ"ז – פרש"י שם, מ"א.

ידיים .. חינוך" לענין הכהונה, ובמילא חייב הדבר להיעשות על-ידי משה דווקא⁴⁷].

לעומת זאת בשמיני למילואים, כאשר בני אהרן כבר היו כהנים, אזי אין הכרח שלבישת הבגדים תהיה על-ידי משה – הם בעצמם יכולים ללבוש את הבגדים (בדיוק כשם שעשו את העבודה באותו היום).

הטעם לכך שבפועל חלק מההלבשה התבצעה על ידי משה, הוא: מכיוון שהיה זה יום של חינוך והתחלת העבודה של הכהונה – „וכהן לי .. וכהנו לי”⁴⁸ (שירות הכהונה בפועל⁴⁹) – ועבודת הכהונה קשורה עם בגדי הכהונה⁵⁰, לכן ההלבשה הראשונה לשם עבודה הייתה על-ידי משה.

ולכן אין כל קושיא מדוע משה הלביש לבני אהרן רק את הכתנות (ולא את שאר הבגדים) – משום שבהלבשה זו אין הכרח שמשו ילביש אותם בכל בגדי הכהונה שלהם, ודי בכך שילביש להם את בגד הכהונה הניקרי שלהם – הכתנות⁵¹.

ואולי יש לומר שהכתנות היא העיקר שבכולם:

המכנסים הינם רק „לכסות בשר ערוה”⁵²;

47 ו"מ"ש הרמב"ן (ומפרשים) שבהערה 16 ד, המכנסים שהם לכסות בשר הערוה היו הם לובשים אותם בהצנע" – לרש"י (פשוטו ש"מ) יתרה מזה: רחיצת (טבילת) אהרן ובניו (כשהם ערומים) היתה ע"י משה, כנ"ל בפנים.

48 פרשתנו מ, יג. שם, טו.

49 ולא רק „להכניסו בכהונה ע"י הבגדים" (רש"י תצוה כה, ג), אף שג"ז הוא להשירות דכהונה (כל רש"י שם). וראה בארוכה לקו"ש [המתורגם] ח"ז ע' 183 ואילך, מ"מ ה"ז רק מה שעושים אותו ראוי לשירות דכהונה, ולא ש"מכהן" בפועל.

50 ראה פרש"י שבהערה הקודמת. – והרי המשמש מחוסר בגדים חייב מיתה (פרש"י שבהערה 25). ועוד.

51 ולהעיר שמכבר ידוע גם לבן חמש למקרא, שבבגדים רגילים (משא"כ בחושן כו') יש חשיבות מיוחדת לכתנות שלכן „ועשה לו כתנות (דוקא) פסים" (וישב לו, ג. וראה רמב"ן תצוה כה, ב. ועוד) ולהעיר משמיני י, ה (ובפרש"י ומפרשיו) „בכתנתם".

52 תצוה כה, מב. וראה לעיל הערה 20.

האבנט הוא טפל לכתונת; המגבעות היו לבוש רק על הראש – אמנם הכתונת הוא עיקר הלבוש, בגד המלביש את הגוף כולו⁵³.

ח. המעלה הנוספת בעבודת אהרן ביום השמיני

אך עדיין דרוש ביאור: מהו ההבדל בין אהרן ובניו, אשר לבני אהרן הלביש משה ביום השמיני רק את הכתנות, אך לאהרן היה צריך להלביש גם בשמיני למילואים את כל „בגדי הקודש”⁵⁴?

ולכאורה, איפכא מסתברא: אם בני אהרן יכלו ללבוש בעצמם את בגדיהם (מלבד הכתונת), על אחת כמה וכמה שאהרן היה יכול ללבוש בעצמו את „בגדי הקודש” שלו⁵⁵!

53 וראה סנהדרין מט, ב: שלא יהא דבר קודם למכנסים .. מאי טעמא אקדמי' (קרא) לכתונת .. משום המכסא כולה גופי' עדיפא לי'. – וגם בפש"מ אפ"ל כן. 54 ולהעיר שאצל אהרן נאמר (פרשתנו מ, יג), „ומשחת גו' וקדשת אותו וכהן לי", משא"כ בבני אהרן נאמר (שם, טו) רק „ומשחת גו' וכהנו לי". 55 ועכ"פ אותם שבני אהרן לבשו אותם בעצמם.

ויש לומר הביאור בזה: רש"י מבאר בפרשת שמיני⁵⁶ בנוגע לעבודת אהרן ביום השמיני למילואים, כי „קרבנותיו ועבודתו" ביום זה פעלו אשר „תשרה שכינה בכס". נמצא, שלא הייתה זו סתם עבודה במשכן, אלא עבודה שפעלה את שלימות המציאות של „משכן" – „ושכנתי בתוכם”⁵⁷.

ולכן כל ההכנה לעבודה זו – ההלבשה של כל „בגדי הקודש" שלו – הייתה צריכה להיות על-ידי משה, כי דווקא על-ידי משה נעשה המשכן⁵⁸.

(משיחות ש"פ פקודי תשמ"א, ש"פ תשא תשמ"ה)

56 ט, כג בסופו. וראה פרש"י שם, ד. – ואף שעדיין לא למד התלמיד פ' שמיני – כבר דובר כמ"פ (וראה לעיל הערה 3) שאין רש"י צריך לבאר ולפרש דבר הקשה בכתוב באם מובן הענין מהמשך הכתובים באותו הענין, והרי סיום הענין דשמיני למילואים היה בפ' שמיני.

57 תרומה כה, ח.

58 ראה פרש"י פרשתנו לט, לג.

לזכות

כ"ק אדוננו מזרנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יהי אדוננו מזרנו זרבינו מלך המשיח לעולם ועד